

автоматизації аналізу даних. Особливо перспективною є синергія з обробленням природної мови, машинним навчанням і семантичним вебом, де онтології можуть значно підвищити точність і ефективність оброблення інформації.

Бази знань онтологічного типу є потужним інструментом для роботи з великими обсягами структурованої інформації. Вони не лише забезпечують високу точність і узгодженість даних, а й дають можливість інтегрувати та ефективно використовувати інформацію з різних джерел. Однак, для повномасштабного використання їхнього потенціалу потрібен подальший розвиток інструментів і методів автоматизації побудови онтологій, що відкриває нові перспективи для освіти, науки та бізнесу.

Онтологічне моделювання в освіті і науці є сучасним підходом до організації і структуризації знань, що допомагає зробити навчальні процеси більш ефективними і системними. Завдяки онтологічним моделям можна формалізувати знання, створювати зв'язки між різними поняттями та організовувати інформацію у такий спосіб, щоб вона була зрозумілою як користувачам, так і для автоматизованих систем.

Отже, онтологічний підхід є потужним інструментом для організації наукових знань, створення нових моделей дослідження та збагачення міждисциплінарних зв'язків.

Список використаних джерел

1. Гуралюк А. Г., Вараксіна Н. В. Аналітичний огляд використання комп'ютерних онтологічних систем в науці та освіті України *Аналітичний вісник у сфері освіти й науки* – Київ : ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2020. Вип. 12. С. 3–29. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722169/> (дата звернення: 01.11.2024).

2. Комп'ютерні онтології та їх використання у навчальному процесі. Теорія і практика: монографія / [С. О. Довгий, В. Ю. Велічко, Л. С. Глоба, О. Є. Стрижак та ін.] ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдаров. дитини. – Київ : Інститут обдарованої дитини, 2013. – 310 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/10124/> (дата звернення: 01.11.2024).

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИБОРУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БІБЛІОТЕКОЮ КОНА

О. А. Шило, науковий співробітник відділу цифрових технологій і комп'ютерного забезпечення

Сьогодні на ринку представлено серію бібліотечних систем від розробників з усього світу: УФД/Бібліотека, Руслан, ІРБІС, Kona, Liber, Alerph, Марк-SQL та багато інших. Сучасна специфіка автоматизації роботи бібліотек передбачає широке застосування інтернет-технологій. Це вимагає від розробників АБІС впроваджувати якомога більше функціональності, пов'язаної з Інтернетом. Що характерно, необхідним елементом цих систем став онлайн-каталог (OPAC – Online Public Access Catalogue). Нові системи розвиваються у напрямі вебінтерфейсу, коли всі робочі операції здійснюються в браузері.

Головним елементом традиційної АБІС стає електронний каталог з усіма його функціями. Усі властивості традиційної бібліотеки під час в АБІС зберігаються, змінюючись не суттєво, насамперед, у тому вигляді до якого всі звикли залишаються фонди. В електронному каталозі є посилання на повні тексти, малюнки, аудіо- і відео- матеріали, а також – на ресурси Інтернет.

Автоматизована інформаційно-бібліотечна система Koha – це перша бібліотечна система з відкритим вихідним кодом. Її в 1999 р. створила новозеландська компанія «Katipo Communication LTD» і вперше впровадила в січні 2000 р. «Koha» мовою маорі означає дар або пожертвування.

Дружній вебінтерфейс АБІС Koha дозволяє легко здійснювати простий і розширений пошуки. Його функціональність допомагає шукати за ключовими словами, за автором, заголовком, тематикою тощо. Опція вибору мови інтерфейсу робить каталог зручним для іншомовних читачів.

Основними можливостями АБІС Koha є:

- онлайнвий доступ до електронного каталогу;
- електронне замовлення документів;
- каталогізація;
- база даних користувачів бібліотеки;
- видача / повернення книжок;
- зв'язок між відділами та філіями бібліотеки.

Перед війною було розпочато процес адаптації АБІС Koha до бібліотечної системи України, що включало підтримку української як мови даних; переклад українською інтерфейсу, даних, довідки; розробку типових налаштувань для України; підтримку обліку бібліотечних фондів за українськими нормами, створення типових звітів для України; виведення бібліотечного запису за ДСТУ 7.1:2006; повноцінну підтримку різнорівневих зв'язків (аналітика, томи); інтеграція УДК (класифікаційні записи) тощо.

ПОБУДОВА КОЛЕКЦІЙ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ (НА ПРИКЛАДІ БАЗИ ДАНИХ «ВЧЕНІ НАПН УКРАЇНИ»)

*О. В. Дронікевич, молодший науковий співробітник відділу
цифрових технологій і комп'ютерного забезпечення*

«Цифрова колекція» – систематизована сукупність електронних документів та інших цифрових об'єктів, об'єднаних загальною ознакою, із забезпеченням до них доступу і можливості використання разом із метаданими, що описують цифрову колекцію [1].

Електронний ресурс «Вчені Національної академії педагогічних наук України» – цифрова колекція, яка є своєрідним майданчиком для дослідження сучасної української педагогіки. Ресурс охоплює академіків та членів-кореспондентів НАПН України, містить інформацію про їхню діяльність, науковий доробок, педагогічні ідеї.

Зазначена база даних ґрунтується на онтологічному підході до створення та систематизації електронних ресурсів. Гуралюк А. Г. розробив технологію